



STICHTING HET NATIONALE PARK
De Hoge Veluwe

Minister voor Veiligheid en Justitie
De heer mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

datum:
29 januari 2014

ONS kenmerk:
SV/28581/09.3.2.1

ONDERWERP:
Position Paper particuliere BOA's

Excellentie,

Bijgaand ontvangt u de position paper particuliere BOA's die de verschillende werkgevers hebben opgesteld mede naar aanleiding van een overleg met u in april 2013.

Zonder de oren en de ogen van de BOA's ontstaat er in het buitengebied een blinde vlek in de openbare orde (veiligheid). Daarnaast hebben zij een belangrijke rol bij de handhaving van de groen/blauwe wet- en regelgeving (natuurbehoud).

Een afschrift hiervan hebben wij verstuurd naar de vaste commissie voor Veiligheid & Justitie.

Met vriendelijke groet,

De12Landschappen
Federatie Particulier Grondbezit
Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging
Kroondomein Het Loo
Natuurmonumenten
RGV Holding BV
Sportvisserij Nederland
Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe

POSITION PAPER PARTICULIERE BOA'S (29-01-2014)

Inleiding

Dankzij de inzet van buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) blijven natuurwaarden in Nederland beschermd en blijft het buitengebied een uitstekende plaats voor recreatie en ontspanning. Deze BOA's, die zowel in dienst zijn van overheden als particuliere werkgevers zoals natuurbeheerders, particuliere landgoedeigenaren, wildbeheereenheden en anderen, dragen samen met de politie onmiskenbaar bij aan de veiligheid en leefbaarheid en het natuurbehoud in de buitengebieden. Dit zijn BOA's in zowel Domein I (Openbare Ruimte) als Domein II (Milieu, welzijn en infrastructuur).

De inzet van deze BOA's door een particuliere werkgever geschiedt vanuit een eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid en leefbaarheid op het eigen terrein. Deze werkgevers hechten aan het bieden van een veilige plek om in te recreëren en het behoud van de natuurwaarden. Om dit te behouden zijn zij bereid tot het inzetten van BOA's en doen zij dit dan ook al geruime tijd. De primaire verantwoordelijkheid voor openbare orde, veiligheid en handhaving blijft echter bij de overheid liggen. Daarom is, net als op straat, ook hier een goede samenwerking en afstemming noodzakelijk tussen de politie, gemeenten, provincies en de BOA's van andere organisaties, zeker omdat de particuliere BOA ook buiten het terrein van de eigen werkgever ingezet wordt. De laatste jaren is een ontwikkeling te zien waarbij overheidspartijen (rijk, provincies, gemeentes, politie, OM, CJIB) zich, onder druk van de bezuinigingen, focussen op de problematiek binnen hun schakel in de handhavingsketen. Dit leidt echter tot verzwakking van de gehele handhavingsketen.

Daar waar de ontwikkeling nu per schakel in de keten zal voldoen aan de gestelde doelstellingen worden in de keten als geheel de doelstellingen niet gehaald en wordt deze keten sterk verzwakt. Door nu als betrokken partijen (publiek en privaat) de handen ineem te slaan wordt het mogelijk win-win situaties te creëren.

Particuliere werkgevers en individuele BOA's komen, mede door de voornoemde ontwikkeling, en door de invoering van het nieuwe BOA-stelsel de laatste jaren voor meer administratieve lasten, hogere kosten, opleidingslasten en tijdverplichtingen te staan. Ook Staatsbosbeheer, als grote BOA-werkgever binnen het overheidsdomein, signaleert deze trend.

De particuliere BOA-werkgevers die in het landelijk gebied actief zijn hebben zich verenigd om als volwaardige gesprekspartner voor de betrokken partijen te komen tot een structurele verbetering van de positie van de particuliere BOA in het handhavings-bestel. Indien de lusten en lasten van de BOA's in de nabije

toekomst weer in balans komen blijven werkgevers ook in de toekomst bereid BOA's aan te stellen.

Kernboodschap

Duidelijk is dat veiligheid een primaire overheidstaak is en blijft. De laatste jaren heeft de overheid de lat voor de BOA's en hun werkgevers hoger gelegd en zich tegelijkertijd teruggetrokken uit het buitengebied. Hoewel de werkgevers in het verleden wel de gaten hebben opgevuld vanuit hun eigen verantwoordelijkheidsgevoel voor veiligheid een leefbaarheid in het buitengebied, zitten veel werkgevers nu op of al over de grens van het draagbare. Het is duidelijk dat er iets moet gebeuren om te voorkomen dat de particuliere BOA's op termijn verdwijnen. Als voorbeeld: al meer dan 30% van de particuliere groene BOA's is niet ingestroomd in de permanente herenbijscholing en zal op termijn de BOA-status kwijtraken. De betrokken partijen moeten hiertoe met elkaar in overleg. Het Rijk kan de kaders bieden om het gesprek op alle niveaus te organiseren tussen werkgever, openbaar ministerie en politie. De particuliere BOA-werkgevers hebben naast hun private belang ook een maatschappelijk belang te dienen, immers zijn veel terreinen voor het publiek toegankelijk en heeft de omliggende openbare ruimte invloed op deze terreinen .

Nu komt de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhavingsproblematiek te eenzijdig bij de werkgevers te liggen: zij kunnen en willen het niet alleen doen. De overheid zal een regierol op zich moeten nemen als ook een faciliterende taak.

De drie belangrijkste punten zijn:

1. Behoefte aan een gedragen en duidelijke visie op de particuliere BOA
2. Evenredige verdeling van de lusten en lasten (kosten en tijd)
3. Noodzaak tot samenwerking

Ad. 1 Behoefte aan een gedragen en duidelijke visie op de particuliere BOA

De laatste jaren is het BOA-bestel stevig op de schop genomen. De BOA is daarmee geherpositioneerd in het veiligheidsbestel. Tegelijkertijd zijn verschillende partijen die betrokken zijn bij het werkdomein van de BOA onder druk van de bezuinigingen zich gaan focussen op hun eigen doelstellingen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er simpelweg geen visie is op de particuliere BOA. In de meest recente BOA-circulaire is de particuliere BOA als historisch relict in een restcategorie ondergebracht en moeten er kunstgrepen worden uitgehaald om voordelen die voor overheidsorganen wel geboden worden ook beschikbaar te maken voor de particuliere BOA. Als voorbeeld de

samenwerkingsconvenanten met de RUD's en Provincies om in aanmerking te kunnen komen voor een tegemoetkoming in opleidingskosten. De (on)bereikbaarheid van Gemnet, RDW gegevens en andere informatie die nodig is om strafrechtelijk op te kunnen treden, zijn ook voorbeelden waarin de positie van de particuliere BOA ongelijk is met die van de BOA's die wel in overheidsdienst zijn.

Daarmee is de particuliere BOA in de kou komen te staan. Om de meerwaarde van de particuliere BOA optimaal te kunnen benutten is het noodzaak zijn werkgever goed in te bedden en te faciliteren in het totale BOA-bestel op verschillende niveaus. In de door onze regering nagestreefde participatiesamenleving zou juist de positie van de particuliere BOA(werkgever) versterkt moeten worden, niet verzwakt.

Actie: Opstellen van een visie op de particuliere BOA

Het Rijk moet samen met de werkgevers, politie en Openbaar Ministerie een visie opstellen op de rol van de particuliere BOA. Deze visie moet leiden tot een eenduidig beleid op de BOA en het tot stilstand brengen van de teruggang van het aantal BOA's. Belangrijk is dat hierin de zorgen en noden van de werkgevers voldoende in de analyse meegenomen worden en dat er niet uitsluitend vanuit de (bezuinigings)doelstellingen van de betrokken overheden gedacht wordt. De werkgevers hebben er alle vertrouwen in dat vervolgens in gezamenlijkheid gekomen kan worden tot (kosten)effectieve oplossingen die per saldo zullen leiden tot een toename van handhaving en veiligheid in het buitengebied.

Ad 2. Evenredige verdeling van de lusten en lasten (kosten en tijd)

De verdere verschuiving van overheidstaken op het terrein van handhaving naar particuliere werkgevers is niet wenselijk en strijdig met wetsprincipes. Zaken die primair des overheids zijn dienen daar te blijven. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan het invoeren van processen verbaal in de transactiemodule van het CJIB, het afhandelen van klachten over het optreden van de BOA en de door hem uitgereikte sancties, het bijhouden van een registratiesysteem van het CJIB, het registreren van activiteiten in verschillende systemen (CJIB, BOA-registratiesysteem en/of registratiesysteem van het OM).

Actie: Kosten en baten moeten weer in balans komen

De verschuiving van kosten en werk richting werkgevers leidt ertoe dat de kosten voor het aanhouden van BOA's, die nu al fors te noemen zijn, voor veel werkgevers ondraaglijk worden. Het stelsel kraakt en piept nu al in haar voegen. De facilitering van de BOA en zijn werkgever moet beter gestalte krijgen door op lokaal niveau afspraken te maken over de inzet en prioriteitsstelling.

Actie: opleidingen moeten beter gericht worden op het werkveld van de BOA

De permanente her en bijscholing (PHB) voor de BOA's moet in overleg met de werkgevers nauw afgestemd worden op het werkveld van de diverse BOA's in al hun plumage. Professionalisering moet geen doel op zich zijn, maar een gericht en proportioneel middel om te komen tot een verbeterde handhaving. Dat uitgangspunt moet leidend zijn in de opleidingen.

Ad. 3 Noodzaak tot aan samenwerking

Particuliere BOA werkgevers zijn van nature gewend samen te werken omdat zij alleen niet in staat zijn om alles zelf af te kunnen handelen. De samenwerking op het terrein van de BOA's met de direct betrokken overheden en politie is de laatste jaren in het slop geraakt, op alle niveaus. Onder druk van bezuinigingen hebben alle partijen zich in hun schulp teruggetrokken. Maar nu is het tijdstip aangebroken om als partijen de handen ineen te slaan om gezamenlijk de maatschappelijke doelstellingen te bereiken en synergievoordelen te gaan zoeken én vinden.

Actie: Volwaardige overlegpositie voor particuliere BOA-werkgevers

In de driehoek (OM, nationale politie en werkgever en op lagere niveaus provincie/gemeente) moet op alle niveaus een volwaardige positie voor de werkgever komen. Het proces om hiertoe te komen moet getrapt worden aangepakt en zou moeten beginnen met een algemene analyse op landelijk niveau waarbij de driehoek een belangrijke rol speelt. Het ministerie van V&J moet hierin het voortouw nemen. Het lijkt logisch de mede-verantwoordelijke ministeries (EZ en BiZa) bij dit overleg te betrekken.

Actie: De specifieke problematiek van het buitengebied moet geborgd worden bij politie en OM

Geconstateerd wordt dat er op alle niveaus een veranderende prioriteitsstelling is bij OM en politie ten aanzien van het buitengebied. Dit mag niet leiden tot verminderde aandacht voor de naleving van wetten en de wettelijke taak ten aanzien van BOA's. Tevens moet er aandacht blijven voor samenwerking in het buitengebied. Politie en OM moeten beter met BOA werkgevers samenwerken om de specifieke problematiek adequaat aan te kunnen pakken.

Contactpersonen:

Adriaan van der Linden RGV tel: 026-3848821, email: avanderlinden@rgv.nl

Jakob Leidekker NP De Hoge Veluwe tel: 055-3788100, email:
leidekker@hogeveluwe.nl

Vera Aberson Natuurmonumenten tel: 035-6559755, email:
v.aberson@natuurmonumenten.nl

Was getekend,

De12Landschappen
Federatie Particulier Grondbezit
Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging
Kroondomein Het Loo
Natuurmonumenten
RGV Holding BV
Sportvisserij Nederland
Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe

c.c. Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie